

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 22 mars 1944 kl. 11 fm.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av avkastningen av statens hästavelsfond.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 28 januari 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 45, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att beträffande den under räkenskapsåret 1943/44 upplupna avkastningen av statens hästavelsfond besluta, att, sedan ett belopp av 4 900 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 35 000 kronor må av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras.

Med bifall i huvudsak till ett av Kungl. Maj:t i proposition nr 172 till 1916 års riksdag framställt förslag medgav riksdagen (skr. nr 248), att vissa till statsverket influtna inkomster genom andelar i försäljningsmedlen för hästar, vilka utförts ur riket, finge avsättas till en under statskontorets förvaltning ställd fond, benämnd statens hästavelsfond, vilken skulle av statskontoret göras räntebärande. Tillika beslöt riksdagen, att, sedan årligen minst en tiondel av fondens avkastning lagts till kapitalet, så stor del av återstoden utav fondens avkastning, som riksdagen för varje år anvisade, finge av Kungl. Maj:t användas till åtgärder för hästavelns främjande.

År 1917 beslöt riksdagen (skr. nr 336) att å lån, som intill ett belopp av 250 000 kronor utlämnades från ifrågavarande fond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras, ränta icke skulle beräknas under lånens amorteringstid; dock skulle vid bestämmandet av den del av fondens avkastning, som årligen skulle fonderas, jämväl ett belopp, motsvarande en tiondel av beräknad ränta å berörda lånemedel, läggas till fonden. Den 30 oktober 1917 utfärdade Kungl. Maj:t kungörelse (nr 719) angående villkoren för erhållande och tillgodonjutande av lån ur statens hästavelsfond för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras. Vid 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 54; r. skr. nr 88) beslöts, att högsta utlåningsbeloppet skulle höjas från 250 000 till 450 000 kronor ävensom att vid bestämmandet av den del av fondens avkastning, som årligen skulle fonderas, jämväl ett belopp motsvarande en tiondel av beräknad ränta å det för inköp av avelshingstar utlånade beloppet skulle läggas till fonden.

Beträffande den under räkenskapsåret 1942/43 upplupna avkastningen av

statens hästavelsfond beslöt 1943 års riksdag (prop. nr 78; r. skr. nr 144), att, sedan ett belopp av 4 900 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 36 000 kronor finge av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns befrämjande samt återstoden reserveras.

Föreskrift om tid för ingivande av ansökning om understöd från statens hästavelsfonds avkastning har meddelats i kungörelse den 25 oktober 1918 (nr 814).

Erinras torde, att det belopp av 36 000 kronor utav fondens avkastning under budgetåret 1942/43, som 1943 års riksdag ställde till Kungl. Maj:ts förfogande, tillika med ett belopp av 100 000 kronor från reservationsanslaget till hästavelns befrämjande (1943/44: IX. E 4) eller sammanlagt 136 000 kronor enligt Kungl. Maj:ts beslut den 16 april och den 17 december 1943 disponerats på följande sätt:

Arvoden åt ordförandena i statens hästpremieringsnämnder		
såsom konsulenter i hästavelsfrågor	kronor	3 000
Jockeyklubben	»	15 000
Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen	»	2 000
Svenska travsportens centralförbund	»	13 000
Svenska ridsportens centralförbund	»	6 500
Avelsföreningen för svenska ardennerhästen	»	6 000
Styrelsen för hingstuppfödninganstalten Vången.....	»	20 000
Föreningen nordsvenska hästen	»	8 000
Medelpads hästavelsförening u. p. a.	»	1 000
Ovansjö och Torsåkers hästavelsförening u. p. a.	»	1 000
Norra Hälsinglands hästavelsförening	»	1 000
Bollnäs sortens hästavelsförening u. p. a.	»	1 000
Kopparbergs läns hästavelsnämnd	»	5 000
Örebro läns bergslagers hästavelsförening	»	800
Föreningen Värmlandsstuteriet Norenberg u. p. a.	»	5 100
Göteborgs och Bohus läns hästavelsförening u. p. a.	»	1 000
Halländska hästavelsföreningen u. p. a.	»	1 500
Södra Älvsborgs läns hästavelsförening u. p. a.	»	600
Sveriges stuteriboksstyrelse	»	6 000
Föreningen Belgiske hästen i Malmöhus län	»	300
Föreningen till den varmblodiga hästavelns främjande på		
Gotland m. b. p. a.	»	2 000
Västerbottens läns hushållningssällskap	»	5 000
Skånska fältrittklubben	»	10 000
De svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund	»	2 700

Summa kronor 117 500.

I skrivelse den 17 januari 1944 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att beträffande den under räkenskapsåret 1943/44 upplupna avkastningen av statens hästavelsfond besluta, att, sedan

4 900 kronor lagts till fondens kapital, ett belopp av 35 000 kronor finge av Kungl. Maj:t disponeras till åtgärder för hästavelns främjande samt återstoden reserveras. Till stöd för denna hemställan har styrelsen anfört följande.

Statskontorets fondbyrå har meddelat, att statens hästavelsfonds tillgångar den 30 juni 1943 utgjorde 1 478 994 kronor, att samma dag 282 138 kronor av fondens kapital vore tagna i anspråk till räntefria lån för inköp av avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras samt att fondens räntesavkastning under budgetåret 1943/44 kunde beräknas till i runt tal 40 000 kronor.

Under förutsättning att det utlånade kapitalet i likhet med fondens övriga tillgångar gjorts räntebärande och avkastat en ränta av 3,34 procent eller 9 423 kronor 40 öre, skulle enligt riksdagens beslut nu till fondens kapital läggas — förutom en tiondel av fondens beräknade avkastning eller 4 000 kronor — ett belopp av 942 kronor 34 öre, motsvarande en tiondel av nyssnämnda antagna ränteinkomst, varigenom fondkapitalet skulle öka med sammanlagt 4 942 kronor 34 öre. Lantbruksstyrelsen föreslår, att 4 900 kronor av nämnda avkastning nu överförs till fonden. Av den beräknade ränteinkomsten skulle vid bifall härtill återstå (40 000—4 900 =) 35 100 kronor.

Av sistnämnda belopp torde 35 000 kronor böra tagas i anspråk för de olika ändamål i samband med främjandet av landets hästavel, som under innevarande år kunna finnas vara förtjänta att tillgodoses, sedan till Kungl. Maj:t ställda ansökningar i sådant syfte enligt kungörelsen den 25 oktober 1918 (nr 814) inkommit till lantbruksstyrelsen senast den 1 maj 1944.

Utskottet. Liksom departementschefen har utskottet icke funnit anledning till erinran mot lantbruksstyrelsens dispositionsförslag rörande avkastningen av ifrågasvarande fond, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 21 mars 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Granath, Gabrielsson, Alfred Andersson, Jacob Hansson, Näslund och Hagman* samt

från andra kammaren: herrar *Andersson i Tungelsta, Ericsson i Sörsjön, Carlström, Lundbom, Gustafson i Dädesjö, Pettersson i Rosta, Jacobson och Hansson i Vännäsby.*